ལྷུགས་ས་མཁར་གཡུས་གོ་ནང་ལུ་གསོལ་བའི་ལྷ་བླ་ལིང་གི་རྒྱབ་ཁུངས།

རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ། ལེགས་བཤད་པ།
རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སློ་གྲྭ། ཀྲོང་གསར།

DOI: https://doi.org/10.17102. /rigzoedjournal.clcs.rub.03.003

བཅུད་དོན།

ལྷ་བླ་ལིང་གི་གསོལ་མཆོད་འདི་ མོང་སྒར་རྫོང་ཁག་ལྷུགས་ས་མཁར་གཡུས་གོ་ནང་ དུས་དང་ཕྱུ་ལས་ར་མཆོད་སྲོལ་ཡོད་པའི་ལམ་སྲོལ་ཅིག་ཨིན་རུང་ ལམ་སྲོལ་འདི་གཡུས་གོའི་མི་ཚུ་གིས་ ལུགས་སྲོལ་ཅིག་སྦེ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དོ་ཡོདཔ་མ་གཏོགས་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁུངས་ཐུབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱབ་ཁུངས་ཡིག་ཆ་ཚད་ལྡན་ཅིག་མེད་པའི་ཁར་ དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་བསྟུན་དོ་སྣང་བསྐྱེད་མི་ཡང་ཉམས་རྒྱུད་ཤོར་ཏེ་ ཚ་གྱུང་ལང་དགོ་པའི་གཞི་ཅིག་ལུ་གྱུར་ཏེ་འདུག། དེ་ལུ་བརྟེན་ཞིབ་འཚོལ་འདི་གིས་ལྷ་བླ་ལིང་གི་རྒྱབ་ཁུངས་དང་དགོས་དོན་དབྱེ་དཔྱད་འབད་ནི་ལུ་དམིགས་གཏད་བསྐྱེད་དེ་ ཁུངས་བཙན་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་ཐོག་ལས་ ཡིག་ཆ་དབྱེ་དཔྱད་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་མི་ངོམ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ དྲི་བ་དྲིས་ལན་འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྟེ་གནས་སྡུད་བསྡུ་ལེན་འབད་དེ་ཡོད་པའི་གནས་སྡུད་དབྱེ་དཔྱད་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ ལྷ་བླ་ལིང་འདི་ཡུལ་ལྷ་ཅིག་སྦེ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ གསོལ་མཆོད་དེ་ལོ་བསྐོར་ཕྱུལ་ནི་མེད་རུང་ གཡུས་གོའི་མི་ཚུ་ན་སྟེ་རྨི་ལམ་འཆུབ་ནི་དང་གཟུགས་ལས་རྫུལ་ནག་ཚུ་ཐོན་པའི་སྐབས་ ཕྱུལ་སྲོལ་ཡོད་པའི་རིམ་གྲོ་དང་འབྲེལ་བའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཅིག་ཨིན་མས། ལྷ་གསོལ་དེ་ ལོ་རྒྱུས་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ བཀྲ་ཤིས་སྒང་འཛམ་མཁར་མགོ་ཆེ་ལུ་ བོན་ལྷ་གི་གནོད་པ་བྱུང་མི་འདི་ཟློག་ཐབས་ལུ་ བོན་ལྷ་བསྙེན་དགོ་པའི་གསོལ་མཆོད་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་སྲོལ་ཅིག་ཨིནམ་སྦེ་གསལ་སྟོན་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ཞིབ་འཚོལ་དེ་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་རྒྱུན་སྐྱོང་འབད་ནི་ལུ་ ལྡན་ཐབས་འབད་ཚུགས་ནི་དང་ལྷག་པར་དུ་གཡུས་དེ་ནང་གི་ལམ་སྲོལ་ ལྷ་བླ་ལིང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱབ་ཁུངས་ཚུ་ ཁ་གསལ་ཤེས་ནི་ལུ་ལྡན་ཐབས་འབད་ཚུགས།

གཙོ་ཚིག། བོན། ལྷ་བླ་ལིང་། གསོལ་མཆོད། ལམ་སྲོལ། ལྷ་གསོལ།

ངོ་སྤྲོད།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཡུས་གོ་མཐའ་དབུས་མེད་པར་ གཤིན་གསོན་གྱི་གསོལ་མཆོད་དང་རིམ་གྲོའི་རིགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དར་ཏེ་ཡོད་དོ་བཟུམ་ ལྷུགས་ས་མཁར་གཡུས་གོ་ནང་ལུ་ཡང་ "ལྷ་བླ་ལིང" ཟེར་མི་ལྷ་གསོལ་ཅིག་མི་རབས་ལས་བཅད་དེ་དར་ཡོདཔ་སྦེ་ཨིན་མས། སྤྱིར་བཏང་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བ་ཅིན་ "ལྷ་བླ་ལིང"འདི་བོན་གྱི་ལྷ་ཅིག་ཨིན་པའི་ཁར་ ལྷ་དེ་ལུ་ཕོ་བྲང་དང་གནས་ཁང་སོ་སོ་ཅིག་ངོས་འཛིན་འབད་དེ་མེད་རུང་ གཡུས་གོ་དེ་ནང་ར་གནས་ཏེ་ཡོདཔ་སྦེ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའི་ཁར་ དུས་དང་ཕུ་ཕ་མའི་ངོ་བསྟང་ལས་ར་མཆོད་སྲོལ་ཡོད་པའི་ལམ་སྲོལ་ཅིག་ཨིན་མས། གསོལ་མཆོད་འདི་ ཆོས་བཙུའི་ལམ་སྲོལ་ཚུ་བཟུམ་སྦེ་ དུས་ངེས་པ་ཅིག་མེད་རུང་མི་ཚུ་གིས་རང་རང་སོ་སོའི་ཁྱིམ་ནང་ ལོ་རེ་ནང་ཚར་རེ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ དམིགས་བསལ་དུ་ན་ཚ་རེ་བྱུང་བའི་སྐབས་ལུ་ རྐྱེན་ངན་དང་བར་ཆད་ཟློག་ཐབས་ཀྱི་རིམ་གྲོ་བཟུམ་ཅིག་སྦེ་ཡང་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྲོལ་ཡོད་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཅིག་ཨིན་མས།

ལྷ་གསོལ་དེ་གཡུས་གོ་དེ་ནང་དར་ཏེ་དུས་རབས་ལས་བཅད་དེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ཡོདཔ་ལས་ ལྷ་གསོལ་དེ་གི་རྒྱབ་ཁུངས་དང་བྱ་གོའི་རིམ་པ་ཚུ་ཁ་གསལ་སྦེ་ཤེས་དགོཔ་ཨིན་རུང་   ད་ལྟོའི་བར་ན་ཡང་ལྷ་གསོལ་གྱི་རྒྱབ་ཁུངས་དང་བྱ་གོའི་རིམ་པ་ཚུ་   ཁ་གསལ་སྦེ་ཤེས་མ་ཚུགས་པར་ལུས་ཏེ་འདུག། དེ་མ་ཚད་ ལྷ་གསོལ་འདི་ཕ་ལས་བུ་བརྒྱུད་དེ་འོང་པའི་གསོལ་མཆོད་ཅིག་ཨིན་རུང་   བུ་གཞི་ཚུ་གིས་ལྷ་གསོལ་དེ་ལུ་སྤྲོ་བ་དང་དག་སྣང་བསྐྱེད་མ་བཏུབ་ལས་ དེ་ཉམས་ནི་གྱུར་ཐུག་སྐེ་ཡོདཔ་མ་ཚད་ ཚ་གྲང་ལང་དགོ་པའི་གཞི་ཅིག་ལུ་གྱུར་ཏེ་འདུག།

དེ་འབདཝ་ལས་ ཞིབ་འཚོལ་འདི་གཙོ་བོ་ལྷ་བླ་ལིང་གི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་རྒྱབ་ཁུངས། བྱ་རིམ་དང་འགྱུར་བ་ཚུ་ དབྱེ་དཔྱད་འབད་ནིའི་དམིགས་གཏད་ཨིནམ་ལས་ ཁུངས་བཙན་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ ལྷ་གསོལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་དབྱེ་དཔྱད་དང་   འབྲེལ་ཡོད་མི་ངོ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་དྲི་བ་དྲིས་ལན་འབད་དེ་ བསྡུ་ལེན་འབད་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ དབྱེ་དཔྱད་འབད་དེ་ལྷ་གསོལ་དེ་གི་རྒྱབ་ཁུངས། བྱ་སྒྲོའི་རིམ་པ་དང་འགྱུར་བ་ཚུ་དབྱེ་དཔྱད་ཐོག་ལས་ གསལ་སྟོན་འབད་ནི་ལུ་གཙོ་བོར་བཏོན་ཏེ་ཡོད།

དེ་ཡང་གནད་དོན་དང་པ་ ལྷ་བླ་ཡིང་གི་རྒྱབ་ཁུངས་ལོ་རྒྱུས། གནད་དོན་གཉིས་པ་ བྱ་སྐོའི་རིམ་པ། གནད་དོན་གསུམ་པ་ ལྷ་བླ་ཡིང་གི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་འགྱུར་བ་བཅས་ གནད་དོན་དེ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལས་གྲོས་བསྡུར་དང་གྲུབ་འབྲས་གསལ་སྟོན་འབད་མི་འདི་གིས་ གཡུས་གོ་དེ་ནང་གི་ན་གཞོན་ཚུ་གི་རྒྱུད་ལུ་ཆོས་དང་ལམ་སྲོལ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གསོལ་གྱི་གནད་དོན་དང་ བོན་གྱི་ལྷ་གསོལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཚུ་གཏིང་ཟབ་དབྱེ་དཔྱད་འབད་ནི་ལུ་ ལྷན་ཐབས་འབད་ཚུགསཔ་མ་ཚད་ ལྷ་གསོལ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་ཡོན་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏང་ནི་ལུ་ལྷན་ཐབས་འབད་ཚུགས་པའི་ཁར་ ལྷ་གསོལ་དེ་མི་ཉམས་ཡུན་གཏན་གནས་ཐབས་ལུ་ཡང་ལྷན་ཐབས་འབད་ཚུགས།

རྩོམ་རིག་བསྐྱར་ཞིབ།

ལྷ་བླ་ཡིང་ཟེར་མི་འདི་ལྷུགས་ས་མཁར་གྱི་གཡུས་གོ་ནང་ལུ་ མཆོད་སྲོལ་ཡོད་པའི་ལྷ་གསོལ་ཅིག་ལུ་སླབ་ཨིནམ་ད་ དེ་ཡང་རྨི་ལམ་ཚུ་འཚུབ་ནི་དང་གཟུགས་ལས་རྩུལ་ནག་ལ་སོགས་པ་ཐོན་ཏེ་ ཞག་ཉལ་མ་ཚུགས་པའི་སྐབས་ལུ་ ལྷ་དེ་ལུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་དོ་ཡོདཔ་ལས་ གཡུས་གོ་དེ་ནང་གི་ལམ་སྲོལ་ཅིག་སྦེ་ཆགས་ཏེ་འདུག། ཨིན་རུང་ གནད་དོན་གྱི་སྐོར་ལས་ཁ་རྒྱུན་སྦེ་དེ་དུས་གྲ་རེ་བཤད་ནི་ཡོདཔ་མ་གཏོགས་ ཞིབ་འཚོལ་འབད་དེ་ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་དེ་མེདཔ་ལས་ གནད་དོན་འདི་གི་གནས་སྟངས་ གཏིང་ཟབ་སྦེ་ཏ་གོ་ཐབས་ལུ་ ལྷ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་འབྱུང་ཁུངས། ལམ་སྲོལ་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་གནད་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་ཐངས་ཀྱི་སྐོར་ལས་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་ཚུ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ཡོད།

ལྷ་བླ་ཡིང་གི་འབྱུང་ཁུངས་དང་དར་ཁྱབ།

ལྷ་བླ་ཡིང་འདི་ མོང་སྒར་ལུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷུགས་ས་ཁར་གཡུས་གོའི་ ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་དོན་ཅིག་ཨིན་པའི་ཁར་ དེ་གི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་གཡུས་གོའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་ལས་བཤད་སྲོལ་འདུག། གཡུས་ཁའི་བོན་པོ་གིས་བཤད་མི་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ ལྷ་བླ་ཡིང་གི་འབྱུང་ཁུངས་གཉིས་སྦེ་བཤད་ནི་འདུག། དེ་ཡང་ དང་པ་འདི་ མེ་སྟག་གི་ལོ་འདི་ནང་བླམ་ཕ་མར་པ་བྱོན་ཏེ་ ལྷ་བླ་ཡིང་འདི་བཏུལ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཅིག་དང་ གཉིས་པ་འཇམ་ཁར་མགོ་ཆེ་དེ་གིས་ ལྷ་བླ་ཡིང་དེ་ཟ་འདོད་ཆེ་དྲགས་འབད་ནི་དེ་གིས་བཏུལ་བའི་ལོ་

རྒྱུས་སྤྲེ་བཤད་ནི་འདུག། ཨིན་རུང་ བསྟན་འཛིན་རྡོ་རྗེ་ (ལོ་མེད།) གིས་བཀོད་དོ་བཟུམ་འབད་བ་ཅིན་ བོད་ལས་གྲི་གུམ་བཙན་པོའི་སྲས་ ཉང་གི་རྒྱལ་པོ་ཉ་ཁྲི་ཟེར་མི་དེ་ སྨན་ལྗོངས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་ གདན་ས་བཅགས་ཞིན་ན་ལས་ཚུར་ འབྲུག་མི་ཚུ་གིས་ལྷ་གིས་ཕན་ཐོགཔ་ཨིནམ་དང་ འདྲེ་གིས་གནོདཔ་བཀལཝ་ཨིནམ་ཤེསཔ་མ་ཚད་ ཤིང་སྣའི་བསང་དང་འབྲུ་སྣའི་གསུར་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ལས་ གདོན་བཅོས་འབད་ནི་གི་རིགས་ཚུ་ཤེས་ཡོདཔ་སྤྲེ་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་མ་ཚད་ ལྷ་གསོལ་དང་གླུ་གསོལ། བཙན་དང་རྒྱལཔོ་མཆོད་སྲོལ་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ཡང་དེའི་སྐབས་མི་ཚུ་གིས་ རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་ཡོདཔ་མ་ཚད་ སྒྲ་བཟང་དང་གུང་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བོན་པོའི་ལྷ་གསོལ་ ལེ་ཤ་ཅིག་ཡང་དར་ཡོདཔ་སྤྲེ་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་འབདཝ་ལས་ ལུགས་ས་མཁར་གྱི་གཡུས་གོ་འདི་ནང་ལུ་དར་ཡོད་པའི་ ལྷ་བླ་ལིང་གི་གསོལ་མཆོད་འདི་ཡང་ རྒྱལཔོ་ཉ་ཁྲི་འབྲུག་ལུ་བྱོན་ཞིནམ་ལས་ཚུར་དར་དརཝ་བཟུམ་ཅིག་འདུག།

ནམ་མཁའི་ནོར་བུ་ (༡༩༢༣) གིས་འབད་བ་ཅིན་ བོན་ཟེར་མི་འདི་སྔོན་གྱི་དུས་ལས་ད་ལྟོའི་བར་ན་མ་ཉམས་པར་གནས་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་སྒྲིར་བཏང་གི་མིང་ཅིག་ལུ་སླབ་ཨིན་ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་ཡང་ ང་བཅས་ར་འགྲོ་བ་མིའི་ཤེས་རིག་དར་ཞིང་མ་རྒྱས་པའི་སྔོན་གྱི་ ཆོས་ལུགས་ཐོག་མའི་རྣམ་པ་ཅིག་ཨིན་པའི་ཁར་ དེ་ལུ་དམའ་རིམ་ལས་མཐོ་རིམ་དུ་འཕེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཅིག་སྤྲེ་ཡང་ བཤད་དེ་འདུག། ཨིན་རུང་བོན་གྱི་དབྱེ་ཚུལ་ལུ་བལྟ་བ་ཅིན་ སྔོན་པ་གཤེན་རབ་མ་བྱུང་བའི་སྔ་གོང་ལས་དར་ཡོད་པའི་ལྷ་གསོལ་དགེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གདོད་མའི་ཆོས་དེ་ལུ་ བོན་ནམ་གདོད་མའི་བོན་ཟེར་སླབ་ཨིན་པས། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་དུས་བདུད་ལ་ བརྟེན་མཁན་གྱི་བདུད་བོན་ཟེར་བ་དང་། བཙན་ལ་བརྟེན་མཁན་གྱི་བཙན་བོན་ཟེར་བ་འདྲ་པོ་བོན་པོའི་རིགས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་ནི་དེ་དུས་ནས་ཡོད་པ་དང་།” ཟེར་ བོན་ཟེར་བའི་ལུགས་སྲོལ་འདི་ དུས་རྟེ་མའི་དུས་ལས་ར་དར་ཡོདཔ་སྤྲེ་བཤད་དེ་འདུག།

རྡོ་རྗེ་བསམ་འགྲུབ་ (༢༠༡༩) ཀྱིས་འབད་རུང་ སྔོན་འགྲོ་བ་ཆགས་པའི་བསྐང་ལས་ར་ མི་དེ་ཚུ་ལུ་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཁར་ འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ཡང་སྐྱོ་སུ་ཅིག་སྤྲེ་ཡོདཔ་མ་ཚད་ ཁོང་གི་སྣང་བ་ལུ་

ལྷ། ཀླུ། གནོད་སྦྱིན་དང་གཞི་བདག་དེ་ཚུ་གིས་ ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ སྐྱོང་དོ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དོ་ཡོདཔ་ལས་ མིའི་འཚོ་བ་ལུ་ཕན་ཐོགས་མི་ག་ར་ ལྷ་དང་སྲུང་མ་ཨིནམ་ངོས་བཟུང་སྟེ་ ལྷ་ལུ་མཆོད་བཀུར་གསོལ་འདེབས་དང་དམར་མཆོད་ཀྱིས་གསོལ་ཁ་ ཕུལ་སྲོལ་ཡོད་པའི་ཚོ་ག་དང་ གོམས་སྲོལ་ཅིག་སྦེ་དར་ཡོདཔ་ཨིན་པས། དེ་ལུ་བརྟེན་ ལྷ་གསོལ་དགེ་སྦྱུབ་ཀྱི་ཚོ་ག་དེ་ཚུ་སྔོན་མའི་དད་མོས་ཅིག་ལུ་ངོས་འཛིན་འབདཔ་ཨིནམ་སྦེ་བཀོད་འདུག། དེ་དང་གཅིག་ཁར་ ལྷ་གསོལ་འབད་ནི་དང་བཤང་གསུར་གཏང་ནི་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ བོན་ཆོས་ལས་དར་ཏེ་ཡོདཔ་དང་ བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ལུ་ ལྷའི་རིགས་ལུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་ཟེར་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོདཔ་སྦེ་བཀོད་དེ་འདུག། བོན་ལྷའི་ལྷ་གསོལ་དེ་ སྔོན་ལས་ཡོད་རུང་ ལུགས་ས་མཁར་གཡུས་གོ་དེ་ནང་གསོལ་བའི་ལྷ་གསོལ་དེ་ རྒྱལཔོ་ཉ་ཁྲི་འབྲུག་ལུ་བྱོན་ཞིནམ་ལས་ མི་ཚུ་གིས་ལྷ་གསོལ་དང་ཀླུ་གསོལ། བཙན་དང་རྒྱལཔོ་མཆོད་སྲོལ་ལ་སོགས་པ་ འབད་ཤེས་མི་འདི་དེ་ལས་ཧ་དྲངས་ཏེ་འབྱུང་འབྱུངམ་བཟུམ་འདུག།

གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ཚུལ།

གསོལ་མཆོད་འདི་འབྲུག་གི་ལུང་ཕྱོགས་ཚུ་ནང་ མིང་གནས་མ་འདྲཝ་གི་ཐོག་ལུ་ ལྷ་གསོལ་དོ་ཡོདཔ་ཨིན་མས། དེ་ཡང་ཆོས་སྒྲོན་ (༢༠༠༩) གྱིས་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་གསོལ་ཚུ་བོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོདཔ་ལས་ བོན་ཆོས་ཨིནམ་མ་ཚད་ དེ་ལུ་ཡང་ བོན་དཀར་ཟེར་དམར་མཆོད་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ལྷ་གསོལ་གྱི་རིགས་ཅིག་དང་ བོན་ནག་ཟེར་དམར་མཆོད་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷ་གསོལ་གྱི་རིགས་གཉིས་ཡོདཔ་བཞིན་དུ་ འབྲུག་ལུ་ཡང་ བོན་དཀར་དང་བོན་ནག་གི་གསོལ་མཆོད་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཐངས་གཉིས་ཡོདཔ་ཨིན་པས། དེ་བཟུམ་སྦེ་ཀརྨ་ (༢༠༠༨) གིས་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་གསོལ་ལ་སོགས་པ་ཚོ་ག་གི་རིགས་ག་ར་ སྤྱིར་བཏང་བོན་གྱི་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་ཡོད་ས་ལས་ དང་པ་བཞི་གི་ནང་བསྡུ་ནི་དང་། པོ་མཱརཏ (༢༠༡༩) གིས་འབད་བ་ཅིན་ ཡུལ་ལུང་སོ་སོ་དང་བསྟུན་པའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་མིང་ཡང་སོ་སོ་སྦེ་ཡོདཔ་ལས་ "མི་སྟེའི་གསོལ་མཆོད" ཟེར་བཏགས་མི་དེ་ཡང་ ལྷ་བོན། གོ་ལེང་། ཕྱ། རུབ་ལ་སོགས་པ་བཟུམ་ཅིག་ཨིནམ་སྦེ་བཀོད་ཡོདཔ་མ་ཚད་ གཡུས་གོ་སོ་སོ་ནང་ལས་ཕར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་བའི་སྐབས་ ཡུལ་ལུང་སོ་སོ་གིས་མིང་བཏགས་

ཐངས་དང་ཕྲུལ་ཐངས་ལ་ཁྱད་པར་དུམ་གྲ་རེ་མ་གཏོགས་ དོན་ལ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནིའི་ཆོ་ག་ ཅོག་ར་འཐདཔ་ལས་ ལྷ་གསོལ་གྱི་སྤྱི་མིང་ལུ་མི་སྡེའི་གསོལ་མཆོད་ཟེར་བཏགས་ཡོདཔ་ལས་ ལྷ་བླ་ཡིང་དེ་ཡང་བོན་གྱི་གསོལ་མཆོད་དང་མི་སྡེའི་གསོལ་མཆོད་ཟེར་ ག་ཅི་བཏགས་རུང་མ་བཏུབ་མེདཔ་སྦེ་མཐོངམ་ཨིན་པས།

ཨིན་རུང་ ལྷུང་ཕྱོགས་སོ་སོ་ནང་ལུ་ལྷ་གསོལ་བོན་གསོལ་གྱི་རིགས་ཚུ་ ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་ཡོད་རུང་ ལྷ་བླ་ཡིང་གི་སྐོར་ལས་ཡིག་ཆ་ཚུ་མེད་པའི་ཁར་ དེའི་སྐོར་ལས་ཁ་གསལ་འབད་དེ་ཤེས་ཚུགས་མི་ རྣམ་ཤོས་དཀའ་ཅིག་ལས་མེདཔ་ལས་ ཞིབ་འཚོལ་འབད་དེ་ ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་ཚུགས་པ་ཅིན་ དེ་གིས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ལྷག་པར་གཡུས་གོ་དེའི་མི་སེར་དང་ན་གཞོན་ཚུ་ལུ་ ཕན་ཐོག་སློམ་འབྱུང་ཚུགས་པའི་ཁེ་ཕན་ཡོད།

ཞིབ་འཚོལ་ཐབས་ལམ།

ལྷ་བླ་ཡིང་གི་རྒྱབ་ཁུངས་དང་བྱ་རིམ་ཚུ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཁུངས་བཙན་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་སྦེ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་མི་འདི་ཡང་ ཞིབ་འཚོལ་འདི་སྤྱུས་ཚད་ཅན་གྱི་གནས་སྡུད་ལུ་བརྟེན་དགོ་པའི་ཞིབ་འཚོལ་ཅིག་ཨིནམ་མ་ཚད་ འདི་གི་ནང་ལས་ཡང་ ཞིབ་འཚོལ་འདི་དམིགས་དོན་གཙོ་བོར་ དངོས་མེད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དང་འབྲེལ་བའི་ ལྷ་བླ་ཡིང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱབ་ཁུངས་ཚུ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ནི་གི་དམིགས་གཏད་ཨིནམ་ལས་ དེ་གི་དོན་ལུ་དོན་ཚན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཁུངས་ཐུབ་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དང་དྲི་བ་དྲིས་ལེན་འབད་དེ་ ཞིབ་འཚོལ་གྲུབ་འབྲས་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ་ནི་འདི་གིས་ ཁུངས་བཙན་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་མ་ཚད་ ལྷ་བླ་ཡིང་འདི་ ལམ་སྲོལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཚོལ་ཅིག་འབདཝ་ལས ཁུངས་བཙན་ཐབས་ལམ་གྱི་དབྱེ་བའི་ནང་ལས་ འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་འཚོལ་དང་མི་རྒྱུད་ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ཡོད།

གནས་སྡུད་བསྡུ་ལེན་གྱི་ཐད་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ དང་པ་ལམ་སྲོལ་དེ་གི་སྐོར་ལས་དངོས་སུ་སྦྲི་ཧ་གོ་དགོཔ་ཁག་ཆེཝ་ལས ལྷ་རྟོག་གི་སྒོ་ལས་གནད་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཚུ་བསྡུ་ལེན་འབད་དེ་ཡོད། དེ་མ་ཚད་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་དཔེ་ཚད་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ ལྷ་གསོལ་མི་ བོན་པོ་དང་སྦྱིན་བདག་ དེ་

ལས་ལྷ་གསོལ་དེ་གི་སྐོར་ལས་ཤེས་མི་ཐུན་ཤོས་བཞི་དང་ ན་གཞོན་བཞི་དང་གཅིག་ཁར་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་འཐབ་སྟེ་རིམ་སྒྲིག་ཆ་ཚམ་གྱི་དྲི་བཀོད་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ གནས་སྡུད་བསྡུ་ལེན་འབད་དེ་ཡོད། དེ་མ་ཚད་ དོན་ཚན་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆ་ཚུ་ཡང་ དབྱེ་དཔྱེ་འབད་དེ་གནས་སྡུད་ཚུ་བསྡུ་ལེན་འབད་དེ་ཡོདཔ་ཨིན།

གནད་དོན་དབྱེ་དཔྱད་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཁུངས་བཙན་གནས་སྡུད་དབྱེ་དཔྱད་ཐབས་ལམ་ རིམ་པ་དྲུག་ལག་ལེན་འཐབ་ཏེ་ བརྗོད་དོན་དབྱེ་དཔྱད་འབད་དེ་ཡོད། དེ་ཡང་ གནས་ཚུལ་གྱི་རྒྱུས་ཆ་ལེན་ནི། དབྱེ་རྟགས་བཀོད་ནི། བརྗོད་དོན་བཟོ་ནི། བརྗོད་དོན་བསྐྱར་ཞིབ། བརྗོད་དོན་གྱི་མིང་དང་ངེས་ཚིག་འགྲེལ་ནི་དང་གྲུབ་འབྲས་བྲི་ནི་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་དབྱེ་དཔྱད་འབད་དེ་ཡོད།

གནས་སྡུད་གྲོས་བསྡུར།

ལྷ་བླ་ལིང་གི་གོ་དོན།

གཡུས་སྐད་ལས་ "ལྷ་བླ་ལིང" ཟེར་དོན་ལུ་ལྷ་དཀརཔོ་འདི་གོ་ནི་ཨིན་པས། ཁ་རྒྱུན་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ ལྷ་བླ་ལིང་ལུ་མིང་གཞན་ "ནླ་ཤུ་ལྷ" ཟེར་ཡང་སླབ་སྲོལ་འདུག། "ནླ་ཤུ་ལྷ" ཟེར་སླབ་དགོ་མི་འདི་ཡང་ ལྷ་གསོལ་བའི་སྐབས་ གདུང་སྒྲོག་འདི་ངེས་པར་དུ་ གཡུས་སྐད་ལས་ནླ་ཤུ་ཟེར་སྒྲ་འདི་དགོ་ནི་འདི་གིས་ འདི་ལས་ཧ་དྲང་སྟེ་ "ནླ་ཤུ་ལྷ" ཟེར་སླབ་ཨིན་པས། བོན་ལྷ་ཁོ་ར་ལུ་ བུ་སྤྱུན་དགུ་དང་ཨ་ཞེམོ་གཅིག་ཡོདཔ་སྦྲེ་བཤད་ནི་འདུག། (ཀམ། ངོ་རྒྱུད་རྒྱུན་འབྲེལ། ༣༠/༡༡/༢༠༢༣)

ལྷ་བླ་ལིང་གི་འབྱུང་ཁུངས།

སྤྱིར་བཏང་བླ་ལིང་འདི་གཡུས་གོ་དེ་གི་ མཐོང་བ་བརྒྱུད་པའི་ལམ་སྲོལ་ཅིག་ཨིནམ་ལས་ ཁུངས་གཏུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚུ་མེད་དེ་འབད་རུང་ གཡུས་གོའི་བོན་པོ་རིན་ཆེན་འབྲུག་པ་ (ངོ་རྒྱུད་རྒྱུན་འབྲེལ། ༡༠/༡༡/ ༢༠༢༣) གིས་བཤད་ཚུལ་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ ཕ་མར་པ་ལས་མར་བརྒྱུད་ཡོདཔ་སྦྲེ་ཨིན་མས། དེ་ཡང་ ཁོ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ བླམ་མར་པ་དང་ཁོ་རའི་ཕྲུག་ཞུ་མི་གཉིས་བྱོན་པའི་ལམ་ཁར་ མི་ཤི་མི་གཅིག་གི་ཁྲིམ་

ནང་ལྷོད་ཡོདཔ་དང་། དེ་བསྐང་ཁྱིམ་དེ་ནང་ལུ་བོན་ལྷ་ "ཧྣ་ཤུ་ལྷ" ཟེར་མི་དེ་གིས་ གཤེན་པོའི་དོན་ལུ་ཚོ་ག་གནང་བཞུགས་ཡོདཔ་མས། གཤེན་པོའི་ཕྲུང་པོ་དེ་ལམ་ཁར་ ནོར་གྱི་ཨ་ཕ་གིས་ཨེབ་བཞག་ཡོད་མི་དེ་ བླམ་གིས་མཐོ་རིས་ལུ་འདྲེན་ཞིན་ན་ ཁྱིམ་འདི་ནང་ག་ཅི་འབདཔ་མས་ག་བལྟ་ནིའི་དོན་ལུ་ཕྲུག་ཞུ་མི་དེ་ བཏང་བཏངམ་ཨིན་མས། དེ་བསྐང་ སྦྱིན་བདག་དེ་གིས་ མཚན་བྱང་ལྷོང་ཡོད་མི་གདོང་ཁར་ ཆང་དང་ ཟས་རིགས་ཚུ་བཤམས་པའི་སྐབས་ མཚན་བྱང་གིས་ ཟ། འཐུང་། བློ་སླབ་སྟེ་སྟོད་ས་མཐོངམ་ལས་ ཕྲུག་ཞུ་མི་དེ་གིས་ལོ་རྒྱུས་དེ་བླམ་ལུ་ཞུཔ་ད་ བླམ་གིས་ད་རུང་ཕྲུག་ཞུ་མི་དེ་ལུ་ཕྱུརཔ་ཅིག་གནང་སྟེ་ ཁྱོད་ར་སྒོའི་རྩ་བར་ལྷོདཔ་ད་ ཧེམ་ཙུང་ནང་ལས་ཕྱུརཔ་ཕྱི་ཁར་བཏོན་དགོཔ་སྦེ་གསུངས་ནུག། ཕྲུག་ཞུ་མི་དེ་གིས་ ཡང་སྒོའི་རྩ་བར་སོང་སྟེ་ཕྱུརཔ་འདི་བཏོནམ་ད་ གཤེན་པོའི་མཚན་བྱང་གི་ནང་ལས་བྱི་ལི་བཟུམ་ཅིག་ འབོན་འགྱོ་ཡོདཔ་ཨིན་མས། དེ་ལུ་སྦྱིན་བདག་འདི་གིས་ སྒོམ་ཆེན་སྤྱང་སློང་གཉིས་ཁྱིམ་ནང་འོང་སྦེ་ ང་བཅས་ཀྱི་མཚན་བྱང་འདི་གིས་ ག་ནི་ཡང་ཟ་མ་བཏུབ་ཟེར་ཧད་བཏགས་འཚོལ་བའི་སྐབས་ བླམ་མར་པ་གིས་ ཁྱོད་ཀྱི་གཤེན་པོ་ལམ་ཁར་ནོར་གྱི་ཨ་ཕ་འདི་གིས་སྦུབ་བཞག་ནུག། ང་གིས་ཕོ་མཐོ་རིས་ལུ་གདན་འདྲེན་ཡི་ཟེར་གསུངས་ཡོདཔ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ བླ་སློབ་གཉིས་ཁྱིམ་ནང་ན་བྱོནམ་ད་ བོན་ལྷ་གིས་བླམ་མར་པ་ལུ་རྩོད་པ་རྒྱབ་སྟེ་ བླམ་མར་པ་གིས་ང་བཅས་གཉིས་ལྷ་ཡུལ་ལུ་མགྱོགས་པ་ག་ལྷོད་ག་བལྟ་གེ། ག་དེམ་གཅིག་སྦྲེ་ ཧེ་མ་ཁྱོད་ལྷོད་པ་ཅིན་ ཟས་སྣ་གི་རིགས་འདི་ཚུ་ག་ར་ཁྱོད་ཐོབ། ག་དེ་ཅིག་སྦྲེ་ ང་ཧེ་མ་ལྷོད་པ་ཅིན་ ཟས་སྣ་གི་རིགས་ག་ཅི་ཨིན་རུང་ཁྱོད་མི་ཐོབ་ཟེར་ བོན་ལྷ་ལུ་གསུངས་གསུངམ་ཨིན་པས།

དེ་ཚེས་ཕྱི་རུ་ར་ བོན་ལྷ་འདི་ཛ་བརྟུངས་ཡི་ར་ལྷ་ཡུལ་ལུ་བྱོན་ཡར་སོངམ་ཨིན་མས། དེ་ལས་བླམ་དེ་ཁྱིམ་དེ་ནང་ར་བཞུགས་ཏེ་མནལ་གཟིམས་དཔ་ལས་ ཕྲུག་ཞུ་མི་དེ་བློ་མ་བདེ་བར་ བླམ་དེ་བཞེང་བཙུག་ཞིནམ་ལས་ བླམ་ལུ་ ད་བོན་པོ་ལྷ་འདི་ནི་ ཧེ་མ་ལས་ཡར་སོང་ཡི། ཛ་བརྟུངས་ནི་ཡང་ཆད་སོང་ཡི་ཟེར་ཞུཔ་ད། བླམ་གིས་ ཉིནམ་ཤརཔ་མས་ག་ཟེར་གསུངམ་ད། ཉིམ་མ་ཤར་བས་ཟེར་ཞུ་ནུག། དེ་ལས་བླམ་གིས་ཉིམ་ཤརཔ་ད་སླབ་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ལོག་མནལ་གཟིམ་དཔ་ཨིན་པས། བླམ་དེ་གིས་ཉིམ་ཤརཔ་ཅིག་ ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལུ་ཆིབས་ཏེ་ལྷ་ཡུལ་ལུ་ བོན་ལྷ་གི་ཧེ་མ་ལྷོད་ཡོདཔ་ལས་ བོན་ལྷ་ག་ནི་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་ཁར་ བླམ་གིས་བོན་ལྷ་དམ་ལུ་བཏགས་ཏེ་ དུས་དེ་ལས་ཚུར་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་བའི་སྐབས་ ཟས་སྣ་ ས་སྣ

དང་ དར་ཚིལ་མ་གཏོགས་གཞན་མ་ཐོབ་སྲི་བཟོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་ལས་འགོ་བཟུང་སྟེ་ ས་ཟེར་ ས་སྣ་བཟུམ་མའི་ཚུལ་ཅམ་དང་ ནོར་གྱི་རིགས་ལས་འབད་བ་ཅིན་ དར་ཚི་རྐྱངམ་གཅིག་ཐོབ་སྲི་བཟོ་ཡོད་པ་དང་ དེ་མེན་པ་ཅིག་དྲིམ་རྐྱངམ་གཅིག་ཐོབཔ་སྲི་བཟོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས (རིན་ཆེན་འབྲུག་པ། ངོ་རྐྱང་བརྒྱུད་འབྲེལ ༡༠/༡༡/༢༠༢༣)།

སྒྲིར་གདང་དགག་རྒྱུན་གྱི་ ལོ་རྒྱུས་ལྟར་དུ་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་བླ་ལིང་གི་གསོལ་མཆོད་འདི་ བླམ་ཡང་མར་པ་གྱིས་བོན་དམ་ལུ་བཏགས་ཞིནམ་ལས་ཚུར་ དར་ཡོདཔ་སྲི་བཤད་དོ་ཡོདཔ་ཨིན་རུང་ རྫེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པར་ཕྱེ་བ་མགུར་འབུམ་ (ལོ་མེད།) ཟེར་མི་ལྟར་དུ་འབད་བ་ཅིན་ གཤིན་དོན་ཐུགས་རྗེའི་ལྟུགས་ཀྱུ་དང་སྲིང་མོ་པེ་ཏ་བྱང་ཆུབ་ལ་བཀོད་པའི་སྐོར་ཟེར་བའི་དོན་ཚན་གྱི་སྐབས་ལུ་ ལ་ཞིང་ཟེར་མི་ནང་ལུ་ བོན་གྱི་སྔེ་ཚན་སྒོམ་ཅིག་ཡོད་པའི་ནང་ལས་ བོན་པོ་ཕྱུགཔོ་གཅིག་ཆོས་ལུ་དད་པ་དང་མོས་གུས་ཡོདཔ་ལས་ བོན་པོ་གཞན་གྱིས་མ་ཤེསཔ་སྲི་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ལུ་བསྙེན་བཀུར་ཞུ་སྟེ་ དབང་དང་གདམས་ངག་ཚུ་ཞུ་སྟེ་སྡོད་མི་འདི་ འཆི་བའི་ཚེ་ལུ་ཐུབ་སྟེ་ ཁོ་རའི་ཁ་ཆེམས་ལུ་ རྗེ་བཙུན་དཔོན་གཡོག་ཚུ་གནས་འདི་ནང་གདན་འདྲེན་ཞུ་སྟེ་ ང་རའི་ནོར་སྐལ་ཡོད་ཚད་ག་ར་རྗེ་བཙུན་དཔོན་གཡོག་རྣམས་ལུ་ཕུལ་དགོསཔ་སྲི་སླབ་སྟེ་ཤི་སོང་ནུག། དེ་ལས་བོན་པོ་ཁོ་རའི་ཁ་ཆེམས་བཞིན་དུ་ རྗེ་བཙུན་དཔོན་སློབ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་སྟེང་ཁང་གཅིག་ལུ་བཞུགས་བཅུག་ བོན་པོ་ཚུ་ཁྲིམ་འོག་ལུ་ཆོ་ག་གནང་སྡོད་ནུག། དེ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྩ་བར་ གཤིན་པོ་འདི་ ཆང་འཐུང་སྟེ་སྡོད་སར་མཐོང་བའི་སྐབས་ རྣམ་རྟོག་ལངས་ཏེ་ སྲིང་མོ་པེ་ཏས་རྗེ་བཙུན་ལུ་ཞུ་བའི་སྐབས་ རྗེ་བཙུན་གྱིས་ དེ་གཤིན་པོ་མེན། མི་ཚུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཁྲིད་ཡོདཔ་ལས་ ཞི་བ་འོད་ཁྲིད་ཀྱིས་བོན་པོ་ཤི་མི་འདི་གི་སྲིན་ལག་ལས་བཟུང་ཏེ་ གཉའ་ནང་གྲོད་ཕུག་ལུ་ རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པས་དབང་བསྐུར་གྱི་སྐབས་ལུ་གནང་བའི་གསང་མིང་ ག་ཅི་ཨིན་ན་དྲི་བར་སོང་ ཟེར་བཀའ་གནངམ་བཞིན་དུ་ ཞིབ་འོད་ལྡོད་དེ་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཟིལ་གྱིས་མ་བཟོད་པར་ ཞི་བ་འོད་ལྡོདཔ་རྩམ་གྱིས་ ང་འགྲོ་ང་བོན་པོའི་བླ་ཚབ་མི་ཟན་ཟེར་མི་ཨིན། བོན་པོའི་ཆོས་ལུ་མེས་མེད་བཅོས་པ་འོངས་ཡི་སླབ་ལས་ ཁོ་བདའ་འགྱོ་བའི་སྐབས་ རི་ལོགས་གཅིག་ནང་ལྡོདཔ་ད་སྦྲང་ཀེ་གཅིག་ལུ་སྤྲུལ་སོང་ནུག། ཁོ་ག་ར་གིས་དེ་གཤིན་པོ་མེནམ་ཨིནམ་ཧ་གོཔ་ལས་ རྗེ་བཙུན་མཆོག་གིས་ ཁྲིད་བོན་པོ་ཚུ་གིས

གཞིད་མ་ལུ་ལམ་སྟོན་སྟོད་ནུག། ང་འབད་བ་ཅིན་ གཞིན་པོའི་ལམ་སྟོན་འབད་མི་ཨིན་ཟེར་གསུངས་པའི་སྐབས་ བོན་པོ་ཚུ་གིས་གཞིན་པོ་མཐོང་ཚུགས་པས་ག་ཟེར་དྲི་བའི་ལན་ལུ་ ཁོ་སྟོན་གྱི་ལས་དབང་ཅུང་ཟད་ཅིག་གིས་དགེ་རྩ་འདི་མ་གྲུབ་པར་ ལུང་པའི་ཕུ་ཡ་གི་ནང་ལུ་ ནོར་གྱི་ཨ་ཕ་གི་འོག་ལུ་འབུབ་གཅིག་ལུ་སྐྱེས་བ་ལེན་ཏེ་འདུག། འདི་ང་གིས་མཐོ་རིས་ལུ་འདྲེན་ནི་ཨིན་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ འདི་ནང་སྟོད་པའི་མི་ག་ར་ནོར་གྱི་ཨ་ཕ་གི་རྩ་བར་སོང་ཞིནམ་ལས་ ཇོ་བཙུན་གྱི་གསང་མཚན་མཐོ་ལས་ ང་ཁྱོད་རང་གི་བླ་མ་མི་ལ་རས་པ་ཨིནམ་ལས་ འདི་ནང་ཤོག་ཟེར་གསུངམ་ཅིག་ ནོར་གྱི་ཨ་ཕ་གི་འོག་ལས་ འབུབ་དེ་ཤི་བའི་ལུས་ལས་འོད་ཕྲ་ལ་འཆར་བ་ཞིག་ཇོ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་ཀར་ཐིམ་སྟེ་ གཞིན་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཨ་དཀར་པོ་འོད་འཚེར་བ་གཅིག་ཇོ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་ཁར་ལས་ཐོན་འགྱོ་བའི་སྐབས་ བདག་ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཟེར་སླབ་སྟེ་འགྱོ་ས་མཐོང་ཞིནམ་ལས་ འདི་ནང་གནས་པའི་མི་ཚུ་ག་ར་ཕྱག་འཚལ་ ངོ་མཚན་ཆེ་ཟེར་ཞུ་བའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་དེ་འདུག། ཨིན་རུང་ལོ་རྒྱུས་དེ་ནང་ལུ་ བོན་པོ་ཚུ་དམ་ལུ་བཏགས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ བོན་པོ་དང་གཅིག་ཁར་ འགྲན་སྟུར་འབད་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་ག་ནི་ཡང་བཀོད་དེ་མིན་འདུག།

ལོ་རྒྱུས་དེ་དང་ཆ་འདྲཝ་ཅིག་ སངས་རྒྱས་དོན་གྲུབ་ (༢༠༡༥) ཀྱིས། བོན་མཆོད་ལུགས་ཀྱི་གཏམ་ཕྲེང་སྐོར་ལས་བཤད་མི་ནང་ བོན་གྱི་བླམ་ཚུ་གིས་གཞིན་པོའི་རྣམ་ཤེས་བཀུག་སྟེ་ མཚན་བྱང་དེ་གིས་ སྦྱིན་བདག་དང་གཅིག་ཁར་བློ་སླབ་ནི་ཡོདཔ་མ་ཚད་ ཏེ་མའི་ལོ་རྒྱུས་ག་ར་ཁ་གསལ་སྦྲེ་སླབ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ དེ་བཟུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཡང་བོད་ལུ་ གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་སྐབས་བྱུང་ཡོདཔ་སྦྲེ་བཀོད་དེ་འདུག། བོན་པོ་གི་བཤད་མི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་མི་ཅིག་དང་འབྲེལ་བ་ཅིན་ སྟོན་མ་བཀྲ་ཤིས་བསྟང་འཛམ་མཁར་མགོ་ཆེ་ཟེར་མི་འདི་གིས་ཡང་ བོན་ལྷ་དེ་དམ་བཏགས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་བཤད་ནི་འདུག། དེ་ཡང་མགོ་ཆེ་དེ་གིས་ བོན་ལྷ་དེ་ཟ་འདོད་ཆེ་དྲགས་ཨིན་ཟེར་སླབ་ཏེ་ ཙོའུ་ནང་བསྡམས་ཏེ་གྲང་མེད་ཆུ་ནང་བཀོ་བཏང་པའི་སྐབས་ ཆུ་གིས་ཁ་མར་ལྷ་མེན་པར་ཡར་ལྷ་ཕྱུག་འབབ་འགྱོ་འགྱོཝ་ཨིན་པས། ད་རུང་མགོ་ཆེ་དེ་གིས་ ཆུ་ནང་ལས་ཡོག་འབབ་འོང་ཞིན་ན་ ཐངམ་དང་ལགཔ་བརྒྱངས་ཏེ་གཟེར་བཏབས་ཞིན་ན་མགོ་ཆེ་ཁོ་ར་ཏ་གུར་བཞོན་ཏེ་ ཏ་དེ་གིས་བོན་ལྷ་དེ་ཐངམ་གིས་བསྣུན་ཞིན་ན་བསད་ནི་དཔའ་བཅམ་རུང་

ཧ་དེ་གིས་ བོན་ལྷ་དེ་ལས་མཚོངས་ཡི་ར་འགྱོ་ཏེ་ ས་འདོམ་གང་དེ་ཅིག་གི་རྟེས་གག་འགྱོ་འགྱོཔ་ཨིན་པས། དེ་ལས་ མགོ་ཆེ་དེ་གིས་ དེ་སྦེ་མེན་པས་ཟེར་ད་རུང་བོན་ལྷ་དེ་ཙོའུ་ནང་བསྣམས་ཏེ་ ཙོའུ་གུ་རྡོ་བཏགས་ཏེ་ཆུ་ནང་བཀོ་བཏང་ཡོདཔ་སྦེ་ཨིན་མས། མགོ་ཆེ་ ཁོ་ར་ཁྱིམ་ན་ལྷོད་དེ་ཧ་གུར་ལས་མར་འབབ་ད་ ཤིང་བུ་ཅིག་གིས་ཧཱང་མར་གསོབ་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཧད་བཏགས་འབད་དེ་དྲག་མ་བཏུབ་ལས་ མོ་བདཔ་རྟེས་བདཔ་འབདཔ་ད་གདོན་ལྷ་བླ་ཡིང་ཐོན་ཏེ་ མགོ་ཆེ་དེ་གིས་བོན་ལྷ་དེ་ལོག་ཞུ་བར་འགྱོ་ཡོདཔ་སྦེ་ཨིན་མས།

དེ་ལས་ མགོ་ཆེ་དེ་གིས་བོན་ལྷ་ཞུ་ཞིནམ་ལས་ ཁོ་རའི་ནད་དྲག་ནིའི་དོན་ལུ་ག་ཅི་རང་འབད་དགོ་ག་ཟེར་ཞུ་བའི་སྐབས་ བོན་ལྷ་དེ་གིས་ ལྷ་གསོལ་གྱི་དོན་ལུ་ ཅ་ཆས་ གདུང་ཚོ། དང་ལག་ཤིང་། ཤིང་བྱ། སི་སི་ཤིང་། སྟོང་ཕུ་ཤིང་གི་ཞལ་ལག། ཟངས། ཆུ། ཀུ་ཙུང་། ས་སྣ། ཕབ་གདའ་ཚུ་ཚང་དགོ། དེ་ཚུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚང་ཚུགས་ག་ཟེར་དྲིས་བའི་སྐབས་ མགོ་ཆེ་གིས་ཁོ་རའི་ནད་དེ་ལས་དྲག་ཐབས་རང་ཡོད་པ་ཅིན་ ཁོ་གིས་བསྡུ་བསྒྲིག་འབད་གེ། དེ་འབདཔ་ད་ འདི་ཚུ་ག་ཏེ་ལས་རང་ཐོབ་ག་སློ་ཟེར་དྲི་བའི་སྐབས་ བོན་ལྷ་དེ་གིས་ གདུང་ཚོ་[1] འབད་བ་ཅིན་ལར་བརྒྱབ་ (མོང་སྒར་རྫོང་ཁག) ལས་འབག་དགོ། དང་ལག་ཤིང་འབད་བ་ཅིན་སྐོར་རི་ལ་ (མོང་སྒར་རྫོང་ཁག) ལས་འབག་དགོ། ཤིང་བྱ་[2]བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ཕམ་རོང་(མོང་སྒར་རྫོང་ཁག)ལས་འབག་འོང་དགོ། སི་སི་ཤིང་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ སྦྲའི་ནང་ཁར་(སྟོང་ཞང་)ལས་འབག་འོང་དགོ་ཟེར། སྟོང་ཕུ་ཤིང་འདི་ སྟོང་ཕུ་ལས་འབག་དགོ། ཟངས་ག་ཏེ་ལས་འབག་འོང་དགོཔ་སློ་ཟེར་བ་ཅིན་ གཤེར་རི་རྫོང་[3]ལས་འབག་འོང་དགོ། ཆུ་ག་ལས་འབག་ནི་ཟེར་བའི་སྐབས་ ཆུང་དུས་(ལྷུན་རྩེ)ལས་འབག་དགོ། ཀུ་ཙུང་བཟུམ་ཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་ མུག་གདང་ཁར་(མོང་སྒར་རྫོང་ཁག)ལས་འབག་དགོ། ས་སྣ་ སྐུར་སྟོད་འཆི་མེད་ཡུང་ལས་འབག་དགོ། སའི་ཐྲམ་ སྒང་ཟོར་(ལྷུན་རྩེ)ལས་འབག་དགོ། ཕབ་གདའ་ ལྷ་ཡུལ་ལས་འབག་འོང་དགོ་ཟེར་ ལོག་སྟེ་མགོ་ཆེ་བཏུལ་བཏུལཔ་ཨིན་མས། དེ་ལས་

[1] སྨ་ཏིག་མ་གི་མིང་།

[2] སྤང་ན་སྐྱེས་པའི་རྩྭ་རིགས་གཅིག་གི་མིང་།

[3] གཤེར་རི་ཆུ།

ཁོ་ར་ཅ་ལ་ཚུ་ག་ར་ཚང་སྟེ་ ལྷ་གསོལ་བའི་སྐབས་རྒྱངམ་གཅིག་ ནད་གཞི་དེ་ལས་དྲགས་ཚུགས་ཡོདཔ་ཨིན་པས། འཇམ་ཁར་མགོ་ཆེ་དེ་གིས་ ལྷ་གསོལ་སྐབས་ལུ་ཟས་སྣ་གི་རིགས་ཚུ་བོན་ལྷ་ལུ་ཕུལ་བའི་སྐབས་ ང་ར་ཟ་འདོད་ཆེ་དྲགས་ཀྱི་མིང་ཐོབ་ཡོད་རུང་ ང་ལུ་ཧེ་མ་ལས་ ཁྲིམ་རྒྱངམ་གཅིག་ཐོབ་དགོཔ་སྦྲེ་གསུངས་ཏེ་ཡོདཔ་ལས་ ཟས་སྣ་དགོཔ་མེད་ཟེར་ཞུ་ཞུཔ་ཨིན་པས་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག (རིན་ཆེན་འབྲུག་པ། ངོ་རྒྱང་རྒྱུན་འབྲེལ ༡༠/༡༡༢༠༢༣)།

འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མཚན་ (༢༠༢༠) གྱིས་ གུང་ལྷ་དཀརཔོ་གསོལ་ཐངས་སྐོར་ལས་བཤད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ གུང་ལྷ་དཀར་པོ་ལུ་སྤྱུན་དགུ་ཡོདཔ་མ་ཚད་ ལྷ་བླ་ལིང་མོ་ཟེར་མི་དེ་ལུ་ཡང་སྤྱུན་དགུ་ཡོདཔ་དང་ བོན་གྱི་ལྷ་གསོལ་དེ་ཡང་ གཡུས་གོ་དེ་ནང་རྒྱངམ་གཅིག་གིས་མ་དོ་བར་ གཞན་ཁ་ལས་ཕར་དར་ཡོདཔ་སྦྲེ་བཀོད་དེ་ཡོདཔ་ལས་ མོར་སྣར་གཡུས་གོའི་ལྷ་བླ་ལིང་གསོལ་མཆོད་དེ་ཡང་ བོད་ལས་དར་ཡོད་པའི་ཁར་ དམིགས་བསལ་དུ་བཀྲ་ཤིས་གཡང་རྩེ་ལས་ཚུར་དར་དཔེ་བཟུམ་ཅིག་འདུག།

བྱ་སྒོའི་རིམ་པ།

ལྷ་བླ་ལིང་གི་བཅའ་སྒྲིག།

གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་དོན་ལུ་དངཔ་ ལྷ་དགུ་ཡོད་པའི་དོན་ལུ་ གདུང་སྒྲོག་དགུ་ དེ་ཡང་ངེས་པར་དུ་ནྟ་ཤུ་ཟེར་མི་སྦྲ་འདི་དགོཔ་ཨིན་པས། ནྟ་ཤུ་ཟེར་སྦྲ་གཟུངས་ཁ་དགུ་གཏོགས་ཞིནམ་ལས་ སྐྱུདཔ་སྣ་བརྒྱུན་ཏེ་མཚོད་ཁྲི་གུར་བཀལ་བཞག་སྲོལ་འདུག། དེ་ལས་དངའ་ལག་ཤིང་། རྩྭ། སི་སི་ཤིང་གི་འདབ་མ། སྡོང་ཕུ་ཤིང་གི་འདབ་མ་ཚུ་གི་རིགས་སྣ་དགུ་དགུ་དང་། བཟང་མ། ཚྭ། ཀུ་ཙུང་། ས་སྣ། སའི་ཐུམ། ཕབ་གཏའ། སྤྲི་ཤིང་། ཞ། ཐྲེ། ལྕོ། དར་ཅོལ། ཀེབ་ཏ་ཚུ་ཡང་བཅའ་སྒྲིག་རྒྱབ་སྲོལ་འདུག།

གོང་གི་ཅ་ཆས་ཚུ་ བོན་ལྷ་གིས་གསུངས་པའི་ས་གནས་ལས་ལེན་དགོཔ་ཨིན་རུང་ ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ རང་སོའི་གཡུས་ཁར་ལས་རང་ཐོབ་ཚུགས་ནི་དེ་གིས་ ས་གོ་དེ་ནང་རང་འགྱོ་སྟེ་ལེན་དགོཔ་མེད་ཟེར་བཤདཔ་ཨིན་པས། དེ་སྦྲེ་བཅའ་སྒྲིག་རྒྱབ་དགོ་མི་འདི་ཡང་ ཁོང་སྤྱུན་དགུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལུ་ ཅ་ཆས་

དང་རྫས་སྣ་གི་རིགས་དགུ་སྦྲེ་བཟོ་སྟེ་ཕྱུལ་དགོ་ཟེར་ ལྷ་གསོལ་འབད་མི་དེ་གིས་བཤདཔ་ཨིན་མས། རྫས་སྣ་གི་རིགས་ག་ཅིག་ཨིན་རུང་ ཆ་སྦྲེ་བསྒྲིགས་ཏེ་ གདུང་སྒྲོག་དགུ་ལྗོང་ཡོད་པའི་རྩ་བར་བཞག་ནི་འདུག། ཆ་སྦྲེ་བསྒྲིག་དགོ་མི་དེ་ཡང་ གཞིན་གདོན་གྱི་དོན་ལུ་ཨིནམ་སྦྲེ་བཤད་སྲོལ་འདུག།

གསོལ་མཆོད་ཀྱི་དུས།

སྤྱིར་བཏང་ གསོལ་མཆོད་འདི་ཟླཔ་ནམ་གསོལ་རུང་གསོལ་བཏུབ་ཨིན་རུང་ ཆོས་གྲངས་འབད་བ་ཅིན་ཡར་ཆོས་ལུ་རྒྱངམ་གཅིག་གསོལ་བཏུབ་ཨིན་པས། ཆོས་ཉི་ཤུ་ལས་མར་ངོ་ཨིནམ་ལས་དེའི་ཆོས་ནང་ལུ་མ་པ་ལས་རང་ལྷ་གསོལ་མི་བཏུབ་ཟེར་བོན་རྐྱན་དེ་གིས་བཤད་ནི་འདུག། ཡར་ཆོས་སྐབས་ལུ་ཡང་ དུས་བཟང་སྐབས་དང་ལྷག་དོན་ ཆོས་བཅུ་ཐམ་ལུ་ ལྷ་གསོལ་མི་བཏུབ་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ལྷ་གསོལ་འདི་ཡར་ཆོས་ ཆོས་ཟླུང་(ཆ)རྒྱངམ་གཅིག་ལུ་གསོལ་བཏུབ་ཨིན་པས། དེ་ཡང་ ཆོས་བཞི། དྲུག། བརྒྱད། བཅུ་གཉིས། བཅུ་བཞི། བཅུ་དྲུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་འདི་ཚུ་ནང་ལུ་རྒྱངམ་གཅིག་གསོལ་བཏུབ་ཨིན་པས། ཉིནམ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བཏང་པ་ཅིན་ དུས་ཚོད་ཕྱི་རུ་མ་གཏོགས་ ཉོ་པ་དང་ཉིན་དགུང་ལུ་གསོལ་མི་བཏུབ་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཆོད་དངོས་གཞི།

བཅའ་སྒྲིག་རྒྱབ་ཚར་ཞིནམ་ལས་ བོན་པོ་ཁོ་རང་གིས་རྫས་སྣ་ཚུ་ག་ཏེ་ལས་རང་འབབ་འོང་ཡི་ག་བཤད་པ་རྒྱབ་ནི་འདུག། དེ་ཡང་

> ན་ཤུ་གདུང་སྒྲོག་སྦྲ་འདི་ཐང་རོང་ལ་རྒྱབ་ལས་འབབ་འོང་ཡི། ངང་ལག་ཤིང་འབད་བ་ཅིན་སྐོར་རི་ལ་ལས་འབབ་འོང་ཡི། ཤིང་བུ་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ཕམ་རོང་ལས་འབབ་འོང་ཡི། སི་སི་ཤིང་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ བླའི་ནང་ཁར་ལས་འབབ་འོང་ཡི། སྟོང་ཕུ་ཤིང་འདི་ སྟོང་ཕུ་ལས་འབབ་འོང་ཡི། བཟང་མ་འབད་བ་ཅིན་གཤེར་རི་གོང་རི་ལས་འབབ་འོང་ཡི། ཚུ་ཚུང་དུས་ལས་འབབ་འོང་ཡི། ཀུ་ཙུང་བཟུམ་ཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་ སྨུག་ཏང་མཁར་ལས་འབབ་འོང་ཡི། ས་སྣ་

སྐུར་སྟོད་འཆི་མེད་ཡུང་ལས་འབབ་འོང་ཡི། སའི་ཇམ་ སྨད་ཟོར་(ལྷུན་རྩེ)ལས་འབབ་འོང་ཡི། ཕབ་གཏའ་ ལྷ་ཡུལ་ལས་འབབ་འོང་འོང་ཡི།

ཟེར་བཤད་པ་རྒྱབ་ཚར་ཞིན་ན་ ཁོང་སྤྱུན་དགུ་ལུ་གསོལ་བཏབ་སྟེ་ བདུད་དང་བཙན་གྱིས་གནོད་པ་འབྱུང་མ་བཅུག། རྐང་ལག་ལུ་ཡང་གནོད་པ་འབྱུང་མ་བཅུག། མིག་ཏོ་ལ་སོགས་པ་ཞུརཕ་འགྱོ་མ་བཅུག་པར་སྐྱབས་དང་མགོན་མཛད་དགོ་གནང་དགོ་ཟེར་གསོལ་བ་བཏབ། ག་དེམ་ཅིག་སྦྲི་ཁོང་སྤྱུན་དགུ་དགོངསམ་ཁྲིལ་རུང་ ཨ་ཞེམོ་རིག་འཛིན་དབང་མོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ ཁོང་སྤྱུན་དགུ་ལུ་ཞུ་སྟེ་ སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་སྐྱབས་མཛད་གནང་དགོཔ་སྦྲི་གསོལཕ་བཏབ་ཞིནམ་ལས་ ཕྱག་ཕྱུལ་དགུ་འཚལ་ཞིནམ་ལས་ མཇུག་ཕྱག་ཕྱུལ་གསུམ་ཆུའི་ཧོངས་ལུ་འཚལ་དགོཔ་ཨིན་པས། བོན་པོ་དེ་ཕྱག་ཕྱུལ་ཚར་ཞིནམ་ལས་ ནང་མི་བཟའ་ཚང་ག་ར་གིས་འགལ་རྐྱེན་བར་ཆད་ག་ར་བཟློགས་ཏེ་ ནད་མེད་ཚེ་རིང་ཞིང་བསམ་པའི་དོན་ག་ར་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་ནི་དོན་ལུ་སྐྱབས་སྦྲི་ཞུ་སྟེ་ སྨོན་ལམ་ལེགས་ཤོམ་བཏབ་ཞིན་ན་ ཕྱག་ཕྱུལ་དགུ་དགུ་འབད་མི་ཚར་གསུམ་གདུང་སྒྲིག་ལྡོང་མི་ཕྱོགས་ལུ་ཕྱུལ་ཞིན་ན་ཕྱག་ཕྱུལ་གསུམ་ཆུ་བཞག་སྟེ་ཡོད་སར་འཚལ་ཏེ་མཇུག་བསྡུཕ་ཨིན་པས།

གནས་སྡུད་གྲུབ་འབྲས།

ཡུལ་ལྷ་སྦྲི་བསྙེན་སྲོལ་ཡོད་པའི་ལྷ་བླ་ལིང་ལུ་གསོལ་མཆོད་དེ་ ལུང་པའི་མི་ཚུ་ན་སྟེ་ རྨི་ལམ་ཚུ་འཚུབ། གཟུགས་ལས་རྩུལ་ནག་ལ་སོགས་པ་ཐོན་ཏེ་ ཞག་ཉལ་མ་བཅུག། མིག་ཏོ་དམརཔོ་འགྱོ་ནི་དང་མགོ་འཁོར་གྱི་ནད་རེ་ཐོབ་པ་ཅིན་ མོ་བཏབ་རྩིས་བཏབ་ཚུ་འབདཕ་ད་ ལྷ་བླ་ལིང་གིས་གནོད་ཡོདཔ་སྦྲི་ཐོནམ་ད་ དེའི་སྐབས་ལུ་བོན་པོ་འདི་གིས་གསོལ་མཆོད་ཕུལཕ་ཨིན་པས། དེ་ཡང་ཡར་ངོའི་སྐབས་ལུ་མ་གཏོགས་ མར་ངོའི་སྐབས་ལུ་ཕུལ་སྲོལ་མིན་འདུག། དེ་སྦྲི་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་དགོ་མི་འདི་ཡང་ འགལ་རྐྱེན་བར་ཆད་ག་ར་བཟློགས་ཏེ་ ནད་མེད་ཚེ་རིང་ བསམ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་ནི་དོན་ལུ་སྐྱབས་སུ་ཞུཕ་ཨིན་པས། ལྷ་བླ་ལིང་འདི་ གཡུས་གོ་དེ་ནང་ སྔོན་དང་ཕུ་ཕ་མའི་སྐབས་ལས་ར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྲོལ་ཡོད་པའི་ལྷ་གསོལ་གྱི་རིགས་གཅིག་ཨིན་རུང་ གསོལ་མཆོད་དེ་ལུ་འགྱུར་བ་གནམ་མེད་ས་མེད་མེད་

པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག། ཨིན་རུང་དུས་ད་ལས་ཕར་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་གསོལ་ཕུལ་མིའི་ མི་ཚུ་རབས་ཆད་ནི་ཉེན་ཁ་ཡོདཔ་མ་ཚད་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཚུ་ཡང་ཉམས་ནིའི་ཉེན་ཁ་འདུག། (ཡེ་ཤེས། སངས་རྒྱས། ངོ་རྒྱང་བརྒྱུད་འབྲེལ། ༢༥/༡༡/༢༣)

ལྷ་གསོལ་དེ་གི་འབྱུང་རབས་ མདོར་བསྡུ་བ་ཅིན་བཤད་སྲོལ་མ་འདྲཝ་གཉིས་སྦྲེ་འདུག། དེ་ཡང་ དང་པ། བླམ་མར་པ་དང་བོན་ལྷ་རྗོད་པ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ དོ་འགྲན་འབད་བའི་སྐབས་བོན་ལྷ་ཕམ་སྟེ་དམ་ལུ་བཏགས་ཞིནམ་ལས་ཚུར་ ཟས་ཀྱི་དྲིམ་རྒྱངམ་གཅིག་མ་གཏོགས་ མཚན་བྱང་གི་གདོང་ཁར་བཞམས་ཡོད་པའི་རྫས་ཚུ་ འཐོབ་ནི་མེདཔ་སྦྲེ་བཟོ་གནང་ནུག་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ཨིན་རུང་ གོང་གི་འབྱུང་ཁུངས་བཤད་ཚུལ་ལུ་བལྟ་བ་ཅིན་ ངག་རྒྱུན་སྦྲེ་འོང་འོངམ་མ་གཏོགས་རྒྱབ་ཁུངས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མེད་པའི་ཁར་ རྒྱུ་མཚན་དང་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་གསལ་ཅིག་ཡང་མིན་འདུག། ལོ་རྒྱུས་དེ་ལུ་ལྟ་བ་ཅིན་ རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ གཉའ་ནང་གྲོད་ཕུག་ལུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་བོན་པོ་ཤི་མི་འདི་ ནོར་གྱི་ཨ་ཕ་ནང་གི་ འབུབ་གཅིག་ལུ་སྐྱེས་བ་ལེན་ཡོད་མི་འདི་ རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པས་མཐོ་རིས་ལུ་འདྲེན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ ངག་རྒྱུན་སྦྲེ་བཤད་དེ་འོང་འོངམ་བཟུམ་འདུག། དེ་མ་ཚད་ སངས་རྒྱས་དོན་གྲུབ་ (༢༠༡༨) གྱིས་བོན་མཆོད་ཀྱི་གཏམ་ཕྲེང་སྐོར་ལས་བཤད་མི་ནང་ བོན་པོ་འདི་ ཕ་མར་པ་དང་གཅིག་ཁར་མེན་པར་ བོད་ལུ་ གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཅིག་ཁར་ རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཐོག་ལས་ འགྲན་བསྡུར་འབད་ཡོདཔ་སྦྲེ་བཀོད་དེ་ཡོདཔ་མ་ཚད་ བོན་དང་འབྲེལ་བའི་ངག་རྒྱུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མངམ་ནང་ར་ གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཅིག་ཁར་ དོ་འགྲན་དང་རྗོད་པ་རྒྱབ་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་བཤད་དོ་ཡོདཔ་ལས་ བོད་ལུ་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་བཞུགས་པའི་སྐབས་ལུ་བྱུང་ཡོདཔ་སྦྲེ་ བཤད་མི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་ ལྷ་བླ་ཡིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལུ་གྱུར་ནུག།

གཉིས་པ། བཤད་སྲོལ་གཞན་གཅིག་ལས་འབད་བ་ཅིན་ བཀྲ་ཤིས་སྣང་རམ་འཛར་མགོ་ཆེ་གིས་ བོན་ལྷ་བཏུལ་ནི་འབདཝ་ད་ ཁོ་གིས་བཏུལ་མ་ཚུགས་པར་ལོག་སྟེ་བོན་ལྷ་གིས་མགོ་ཆེ་ལུ་གནོདཔ་བཀལ་ཏེ་ བོན་ལྷ་འདི་ ངེས་པར་དུ་གསོལ་དགོཔ་བྱུང་ནུག། དེ་ལས་ཚུར་ལྷ་བླ་ཡིང་གི་གསོལ་མཆོད་དེ་དར་ནུག་ཟེར་

ཡིན་པས། ལོ་རྒྱུས་གཉིས་པ་འདི་ཡང་དག་རྒྱུན་ཐོག་ལས་བཤད་སྲོལ་རྒྱུགས་གཅིག་མ་གཏོགས་ ལོ་རྒྱུས་དེ་འཐད་བདེན་ཅིག་མ་མཐོང་། ག་ཁྲབ་ཟེར་བ་ཅིན་ བཀྲ་ཤིས་སྐྱང་རམ་འཛར་མགོ་ཆེ་ཟེར་མི་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ ལོ་རྒྱུས་ཁ་གསལ་མེདཔ་མ་ཚད་ ལྷ་དེ་ཁོ་གིས་བསྟེན་པའི་ལྷ་ཡིན་པ་ཅིན་ མི་ག་ར་བསྟེན་དགོ་པའི་ལྷ་སྒྲི་འོང་དགོཔ་མེདཔ་མ་ཚད་ གནོད་པ་ཡང་ཁོ་གི་བརྒྱུད་པ་རྒྱུགས་གཅིག་ལུ་བཀལ་ནི་མ་གཏོགས་གཞན་ལུ་གནོད་པ་ཡང་བཀལ་མི་སྲིད་ནི་ཨིནམ་པས། དེ་འབདཝ་ལས་ ལྷ་གསོལ་དེ་བླམ་དང་མགོ་ཆེ་གིས་བཏུལ་ཞིནམ་ལས་ཚུར་དར་དརཔ་མེན་པར་ བོད་ལས་ཉ་ཁྲི་བྱོན་ཞིནམ་ལས་ཚུར་དར་ཡོདཔ་ཨིནམ་བསྟན་འཛིན་རྡོ་རྗེ་ (ལོ་མེད།) དང་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མཚན་ (༢༠༢༡) གཉིས་ཀྱིས་བཀོད་མི་ལུ་ལྷ་སྟེ་ཐད་ཀར་ཤེས་ཚུགས་པས།

མཇུག་བསྡུ།

མདོར་བསྡུ་བ་ཅིན་ ལྷ་བླ་ལིང་གི་གསོལ་མཆོད་དེ་ བོན་མཆོད་གཞན་བཟུམ་དུས་སྟོན་འབད་དེ་ བརྩི་སྲུང་ཞུ་ནི་མེད་རུང་ ལུང་པ་རང་སོའི་ཁྱིམ་འདི་ནང་འགལ་རྐྱེན་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་བཟློག་སྟེ་ ནད་མེད་ཚེ་རིང་ཞིང་བསམ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་ནི་དོན་ལུ་སྐྱབས་སུ་ཞུཝ་ཨིནམ་མས། གསོལ་མཆོད་དེ་ དང་ཕྱུག་ཕམ་མའི་བསྐང་ལས་ར་ མཆོད་སྲོལ་ཡོད་མི་དེ་ ད་ལྟོའི་བར་ན་ཡང་སྲོལ་ཉམས་མ་བཙུག་པར་བརྩི་སྲུང་ཞུ་བཞིན་དུ་ཡོད་རུང་ ད་ལས་ཕར་ ག་དེ་སྦྲེ་ཡུན་བརྟན་གནས་ཚུགས་ག་སླབ་མ་ཚུགས་མི་དེ་ཡང་ ད་རེས་ནངས་པར་དུས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་དང་བསྟུན་ དེ་བཟུམ་གྱི་ལུང་པའི་ལམ་སྲོལ་ཚུ་ལུ་ན་གཞོན་ཚུ་གིས་སློབ་དང་དག་སྣང་བསྐྱེད་མ་བཏུབ་མི་ལུ་བརྟེན་ཨིན་པས།

ལྷ་གསོལ་དེ་གི་ལོ་རྒྱུས་འབད་བ་ཅིན་ བཤད་སྲོལ་མ་འདྲཝ་ཁག་གཉིས་སྦྲེ་ཡོད་རུང་ ལོ་རྒྱུས་དེ་དབྱེ་དཔྱད་འབད་དེ་ལྟ་བ་ཅིན་ གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་དག་རྒྱུན་སྦྲེ་བཤད་དེ་འོང་འོངམ་ཅིག་མ་གཏོགས་ དངོས་སུ་དེ་སྦྲེ་དར་དརཔ་ཅིག་མེན་པས། དེ་ཙམ་འདི་གནས་སྟངས་ན་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་གསོལ་དེ་ཤར་ཕྱོགས་ཁ་ཐུག་ལུ་ བོན་ཆོས་དང་ཞིནམ་ལས་ཚུར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ གཡུས་གོ་དེ་ནང་ལུ་དར་ནི་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ད་རེས་ནངས་པ་ཡང་མ་ཉམས་པར་གནས་ཏེ་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་དཔེ་དེབ།

བསྟན་འཛིན་རྡོ་རྗེ། (༢༠༢༡) *གྲོང་གསར་སྟག་རྩེ་དང་གཡུས་གསར་ལུ་གསོལ་བའི་ལྷ་བོན་གྱི་ཁྲུངས་དོན་དང་བྱ་གོའི་རིམ་པ།* འབྲུག་པའི་ལམ་སྲོལ་འབོན་རིམ་གཉིས་པ། ནང་ཆོས་ཞིབ་འཚོལ་ལྟེ་བ། རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།

བསྟན་འཛིན་རྡོ་རྗེ། (ལོ་མེད།) *འབྲུག་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྗེ་དཔོན་འབྱུང་རབས་བྱིས་པ་དགའ་བའི་རྣ་རྒྱན།* ལག་བྲིས་མ།

ཐུའུ་བཀྭན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། (༡༩༤༨) *ཐུའུ་བཀྭན་གྲུབ་མཐའ་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་།* ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

བདེ་ཆེན་ཚེ་རིང་། (༢༠༢༡) *མོང་སྒར་ཆ་གླིང་པའི་ཁ་རམ་མཆོད་སྲོལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱབ་ཁྲུངས།* འབྲུག་པའི་ལམ་སྲོལ་འབོན་རིམ་དང་པ། ནང་ཆོས་ཞིབ་འཚོལ་ལྟེ་བ། རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།

རྡོ་རྗེ་བསམ་འགྲུབ། (༢༠༡༩) *བོད་དུ་བོན་ཆོས་དར་ཚུལ་དང་བན་བོན་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་མདོར་ཙམ་གླེང་བ།* https://ti.tibet3.com/literature/treatise/2019-05-24/38520.html

ནང་སྲིད་དང་སྲོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག། (ལོ་མེད།) *མོང་སྒར་རྫོང་ཁག་གི་ཆོས་སྐྱོང་དང་གནས་བདག་གཞི་བདག།* (༡) འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་། སྲུ་རོ། http://www.mongar.gov.bt/counter/direct_download/1586 ནང་ལས་ཐོབ་ཡོདཔ་ཨིན།

ནང་སྲིད་དང་སྲོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག། (ལོ་མེད།) *བཀྲིས་གཡང་རྩེ་རྫོང་ཁག་གི་ཆོས་སྐྱོང་དང་གནས་བདག་གཞི་བདག།* (༧) འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་། སྤ་རོ། http://www.tsirang.gov.bt/counter/direct_download/1509 ནང་ལས་ཐོབ་ཡོདཔ་ཨིན།

ནམ་མཁའི་ནོར་བུ། (༢༠༠༠) *གཟི་ཡི་ཕྲེང་བ། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།*

ཕན་བདེ་དབང་ཕྱུག། (༢༠༡༥) *རྟ་རྫོང་ཁག་ལུ་ཡོད་པའི་བོང་གོ་(བོན་སྐོར་)ལྷ་གསོལ།* འབྲུག་གི་དངོས་མེད་ཞིབ་འཚོལ། འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་།

འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མཚན། (༢༠༢༠) *བཀྲིས་གཡང་རྩེ་ ཐག་རྩ་གཡུས་ཚན་གྱི་གུང་ལྷ་དཀར་པོའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས།* འབྲུག་གི་ལམ་སྲོལ་འཛིན་རིམ་དང་པ། ནང་ཆོས་ཞིབ་འཚོལ་ལྟེ་བ། རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།

འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མཚན། (༢༠༢༡) *འབྲུག་ལུ་བོན་ཆོས་ཐོག་མ་ཤར་ཕྱོགས་ཁ་ཐུག་ལུ་དར་ཡོད་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས།* འབྲུག་གི་ལམ་སྲོལ་འཛིན་རིམ་གཉིས་པ། ནང་ཆོས་ཞིབ་འཚོལ་ལྟེ་བ། རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།

རྩོམ་པ་པོ་མེད། (ལོ་མེད།) *རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པར་ཕྱེ་བ་མགུར་འབུམ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།* ལྦྲེ་ཁེ་རིག་མཛོད། རང་དབང་གི་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ།

སེང་གེ་བསམ་གྲུབ། (༢༠༡༥) *སྐྱབས་ཆ་སློབ་གནས་ཁའི་ལྷ་གསོལ་ཐོས་པའི་སྒྲ་དབྱངས།* འབྲུག་གི་དངོས་མེད་ཞིབ་འཚོལ། འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་།

སངས་རྒྱས་དོན་གྲུབ། (༢༠༡༥) *བོན་མཆོད་ལུགས་ཀྱི་གཏམ་ཕྲེང་།* འབྲུག་གི་དངོས་མེད་ལམ་སྲོལ་གོ་རིམ་དྲུག་པ། འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་། སྤ་རོ།

Choden, T. (2004). Ha: The *Bon festival of Gortshom village. Wayo*

 E- ISSN (2959-8273) P-ISSN (2958-8265)

Wayo: Voices from the Past, 1-23.

Pommaret, F. (2014). Bon in Bhutan. What is in the name? *Bhutanese Buddhism and Its Culture*, 113-126.

Karmay, S. G. (2009). A general introduction to the history and doctrines of Bon. *The Arrow and the Spindle: Studies in History, Myths, Rituals and Beliefs in Tibet*, 104-156.

ཞིབ་འཚོལ་པའི་ངོ་སྤྲོད།

རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེ། རང་ཉིད་ གཙུག་ལག་མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་དང་གཙུག་ལག་གོང་མའི་ཤེས་ཡོན་ཚུ་ རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ནང་ལས་སྦྱང་ཡོདཔ་ད་ ལོ་ངོ་༡༡ གི་རིང་ལུ་སློབ་སྟོན་ཉམས་མྱོང་ཡོད་པའི་ཁར་ ཆོས་ཚན་གཙོ་བོ་ འབྲུག་པའི་སྒྲིག་ལམ་སློབ་སྟོན་འབད་དོ་ཡོདཔ་ཨིན། ད་ལྟོ་འབྲུག་རྒྱལ་འཛིན་གཙུག་ལག་སློབ་སྡེའི་མངའ་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་ རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་ལེགས་སྦྱར་བ་སྡེ་ཕྱག་ཞུ་བཞིན་པ་ཡོདཔ་མ་ཚད་ ཞིབ་འཚོལ་ཚུ་ཡང་འབད་དེ་རྩོམ་ཤོག་ཚུ་ནང་པར་སྐྲུན་འབད་དང་འབད་བཞིན་དུ་ཡོད།